

Комунальний вищий навчальний заклад
Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний коледж"

Циклова комісія хірургічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора

з навчальної роботи

_____ Т.М. Малюченко

"__" _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Акушерство

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 223 Медсестринство

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ Лікувальна справа

Робоча програма Акушерство
для студентів за спеціальністю 223 Медсестринство,
спеціалізація Лікувальна справа
2011 року

Кравченко Тетяна Володимирівна, викладач вищої категорії

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма схвалена на засіданні циклової комісії хірургічних
дисциплін

Протокол від "___" _____ 201__ року № _____

Голова комісії хірургічних дисциплін

_____ (Кравченко Т.В.)

Перезатверджено:

20__ рік _____
20__ рік _____
20__ рік _____
20__ рік _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – <u>національний – 2,5,</u> <u>ECTS – 3,75</u>	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> Спеціальність <u>223 Медсестринство</u>	Нормативна
Модулів –	Спеціалізація (професійне спрямування): <u>Лікувальна справа</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів –		2-й/ 3-й
Загальна кількість годин - 108		Семестр
		5-й/ 6-й/ 7-й
		Лекції:
		8 год./ 6 год /6 год
		Практичні:
8 год./ 20 год /24 год		
Самостійна робота:		
5 год./ 12 год/19 год		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>молодший спеціаліст</i>	Вид контролю: <i>Екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальну програму з дисципліни “Акушерство” складено КВНЗ «Чорнобильське медичне училище» за спеціальністю 5.12010101 “Лікувальна справа” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Мета дисципліни — ознайомити студентів з досягненнями світового і вітчизняного акушерства, фізіологічним перебігом вагітності, пологів і післяпологового періоду, основними видами акушерської патології і підготувати спеціаліста до самостійної роботи в медичних закладах охорони здоров'я.

Методист-спеціаліст повинен володіти основами деонтології, медичної етики та знати основи охорони праці та безпеку життєдіяльності в акушерстві під час роботи з вагітними, роділлями та породіллями.

Лекції мають передувати навчальній практиці і проводитися з використанням різних форм роботи. Викладання теоретичного матеріалу пропонується проводити лекційним методом із застосуванням аналізу клінічних завдань, ділових ігор, моделювання проблемних ситуацій. Під час викладання теоретичного матеріалу слід повідомляти студентам про найновіші досягнення акушерської науки, вивчати чинні накази Міністерства охорони здоров'я України.

Важливим моментом в організації навчальної практики є місце її проведення — кабінет доклінічної практики, жіноча консультація, пологовий будинок, що створювало б оптимальні умови для засвоєння практичних навичок, формування вмій, використання теоретичних знань у клінічних ситуаціях.

На вивчення дисципліни відводиться 108 год, з них 20 — на лекції, 52 — на навчальну практику, 36 — на самостійну позааудиторну роботу.

Програма передбачає складання семестрового та державного іспитів.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- сучасну організацію надання акушерсько-гінекологічної допомоги;
- медичну етику та деонтологію;
- основи законодавства України про охорону здоров'я матері та дитини;
- правила техніки безпеки під час роботи з медичним обладнанням та інструментами;
- основи фізіологічного та патологічного перебігу вагітності, пологів, післяпологового періоду;
- основні види акушерської патології.

Студенти повинні вміти:

- оформляти медичну документацію;
- виконувати основні лікувально-діагностичні процедури;
- діагностувати вагітність в ранні та пізні терміни;
- проводити обстеження вагітних, роділь і породіль;
- готувати медичні інструменти та асистувати лікарю під час обстеження жінок і проведення акушерських операцій;

- надавати допомогу під час нормальних пологів;
- надавати першу медичну допомогу новонародженим;
- здійснювати невідкладну медичну допомогу вагітним, роділлям і породіллям;
- діагностувати ускладнення вагітності й пологів;
- проводити санітарно-освітню роботу.

Студенти мають бути поінформовані про:

- основні принципи організації акушерської допомоги на сучасному етапі;
- чинні нормативні акти та накази Міністерства охорони здоров'я України;
- досягнення медицини, що втілюються в практику охорони здоров'я;
- нові лікарські засоби й методи їх застосування;
- нові методи діагностики з виявлення акушерської патології;
- рівень народжуваності в регіоні та Україні.

		<p>організмі жінки під час вагітності. Критичні періоди вагітності.</p> <p>Діагностика вагітності ранніх термінів. Сумнівні та імовірні (вірогідні) ознаки. Діагностика вагітності пізніх термінів: достовірні ознаки вагітності. Методика обстеження вагітних: опитування, об'єктивне обстеження, загальне та спеціальне акушерське обстеження.</p> <p>Визначення положення, позиції, виду позиції, передлежання плода. Зовнішнє акушерське обстеження — прийоми Леопольда. Вислуховування серцебиття плода.</p> <p>Сучасні лабораторні та додаткові методи дослідження в різні терміни вагітності.</p> <p>Визначення терміну вагітності, декретної відпустки, дати пологів. Обстеження вагітної під час взяття на облік. Ведення вагітної в жіночій консультації.</p>	
	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фізіологія вагітності. 2. Запліднення. 3. Імплантація. 4. Фізіопсихопрофілактична підготовка вагітної до пологів. 5. Комплексна підготовка до партнерських пологів, методика. 	<p>3</p>
<p>3</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Пологи, перебіг та ведення</p> <p>Визначення термінів “пологи” та “нормальні пологи”. Сучасний погляд на причини настання пологової діяльності. Провісники пологів. Періоди пологів та їх тривалість. Пологові сили. Перебіг I періоду пологів. Уявлення про нижній сегмент, контракційне кільце. Своєчасність відходження навколоплідних вод. Зовнішні ознаки відкриття шийки матки.</p> <p>Ведення I періоду пологів.</p> <p>Перебіг II періоду пологів. Врізування та прорізування голівки плода. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання.</p> <p>Ведення II періоду пологів. Ручна допомога при нормальних пологах.</p> <p>Перебіг III періоду пологів. Механізм</p>	<p>2</p>

4	Лекція	<p>відокремлення плаценти та народження посліду.</p> <p>Активне ведення III періоду пологів. Ознаки відділення плаценти. Уявлення про фізіологічну крововтрату. Огляд плаценти на її цілість. Первинний туалет новонародженого.</p> <p>Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання</p> <p>Загальне уявлення про післяпологовий період (ранній, пізній). Зміни в організмі породіллі. Догляд за породіллею. Ускладнення, які найчастіше виникають у післяпологовий період.</p> <p>Гнійно-септичні післяпологові захворювання. Збудники. Шляхи проникнення. Класифікація септичних післяпологових захворювань. Клінічна картина. Діагностика та принципи лікування захворювань кожного етапу. Післяпологовий лактаційний мастит.</p>	2
1	Практичне заняття	<p>Вступ. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз</p> <p>Заняття проводяться в жіночій консультації, пологовому будинку.</p> <p>Ознайомлення зі структурою, обладнанням, документацією, організацією медичної допомоги.</p> <p>Ознайомлення із санітарно-гігієнічним режимом пологового будинку, різними способами миття рук, санітарною обробкою роділь.</p> <p>Ознайомлення з вимірюванням зовнішніх розмірів таза, діагональної кон'югати на фантомі в кабінеті доклінічної практики, жіночій консультації, відділенні патології вагітності. Вимірювання на вагітній зовнішніх розмірів таза, індексу Соловйова, розрахунок справжньої кон'югати.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка рук до приймання пологів; — санітарне оброблення роділлі в санпропускнику; — вимірювання зовнішніх розмірів таза; 	4

2	<i>Практичне заняття</i>	<p>— вимірювання індексу Соловйова; — вимірювання діагональної кон'югати на фантомі; — визначення справжньої кон'югати.</p> <p>Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності</p> <p>Заняття проводяться в кабінеті доклінічної практики, жіночій консультації, відділенні патології вагітності.</p> <p>Збирання анамнезу, ознайомлення з оглядом вагітних, вимірювання зовнішніх розмірів таза, висоти стояння дна матки та окружності живота, вислуховування серцебиття плода.</p> <p>Визначення терміну вагітності, дати декретної відпустки та пологів.</p> <p>Визначення положення, позиції та передлежання плода. Ознайомлення з патронажем вагітних.</p> <p>Практичні навички:</p> <p>— вимірювання окружності живота; — вимірювання висоти стояння дна матки; — вислуховування серцебиття плода; — визначення положення, позиції, передлежання плода; — заповнення патронажного листка.</p>	4
	<i>Самостійна робота</i>	<p>6 семестр</p> <p>Пологи, перебіг та ведення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини настання пологової діяльності. 2. Принципи знеболювання пологів, вимоги до знеболювальних препаратів. 3. Дистрес плода, фетоплацентарна недостатність. 4. Сучасні методи діагностики стану плода. 	4
	<i>Самостійна робота</i>	<p>Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уявлення про післяпологовий період. 2. Лактація та грудне вигодовування дітей. 3. Гігієна жінки, яка годує груддю. 	4

3	Лекція	<p>Вузкий таз. Неправильні положення плода</p> <p>Поняття про анатомічно та клінічно вузький таз. Класифікація вузького таза. Характеристика різних форм вузького таза. Діагностика. Особливості біомеханізму пологів. Перебіг вагітності та пологів при вузькому тазі. Діагностика клінічно вузького таза. Показання для оперативного розродження. Ведення пологів при вузькому тазі.</p> <p>Поняття про неправильні положення плода. Причини виникнення, діагностика. Ускладнення. Перебіг та ведення вагітності та пологів. Запущене поперечне положення плода, характерні ознаки, ускладнення. Тактика.</p>	2
1	Практичне заняття	<p>Пологи, перебіг та ведення I і II періоду</p> <p>Заняття проводяться у кабінеті доклінічної практики.</p> <p>Відпрацювання методики акушерського обстеження, біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання, прийом пологів на фантомі, проведення первинного туалету новонародженого на ляльці, визначення на фантомі ознак відшарування плаценти та проведення методики активного ведення III періоду пологів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — відпрацювання біомеханізму пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання; — підрахунок і оцінювання переймів; — зовнішнє акушерське обстеження; — вислуховування серцебиття плода; — приймання пологів на фантомі; 	4
2	Практичне заняття	<p>Пологи, перебіг та ведення III періоду</p> <p>У пологовому будинку, акушерському стаціонарі студенти приймають та проводять санітарне оброблення роділь, спостерігають у пологових палатах за їх загальним станом, вислуховуванням серцебиття плода, динамікою пологових сил, наданням ручної допомоги при нормальних пологах.</p> <p>Визначення ознак відокремлення посліду. Участь у визначенні цілості плаценти, крововтрати</p>	4

		<p>під час пологів, проведенні первинного туалету новонародженого.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — огляд посліду на цілість; — проведення первинного туалету новонародженого; — активне ведення III періоду пологів. — ознаки відокремлення посліду; — оцінювання крововтрати під час пологів; <p>Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання</p> <p>Проводиться в пологових палатах і післяпологовому відділенні.</p> <p>Ознайомлення з оглядом пологових шляхів.</p> <p>Участь в обстеженні породіль, проведенні туалету породіль, догляді за швами на промежині.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — огляд пологових шляхів на фантомі; — проведення туалету породіль; — проведення догляду за швами на промежині. 	4
4	Практичне заняття	<p>Невиношування та переносування вагітності. Аномалії пологової діяльності</p> <p>Проводиться в пологовому будинку.</p> <p>Спостереження за проведенням штучних абортів, обстеженням вагітних з невиношуванням і переносуванням.</p> <p>Спостереження за роділлями з патологією пологової діяльності.</p> <p>Ознайомлення з методами стимуляції пологової діяльності.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка набору інструментів для штучного переривання вагітності; — контроль та оцінювання пологової діяльності; — визначення розкриття маткового вічка зовнішніми способами (за контракційним кільцем, за методом Роговіна). 	4
5	Практичне заняття	<p>Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період.</p>	4

		<p>Заняття проводяться в жіночій консультації, пологовому будинку.</p> <p>Ознайомлення з виявленням жінок із чинниками ризику виникнення кровотеч, обстеженням вагітних із передлежанням плаценти, передчасним відшаруванням нормально розташованої плаценти.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ручне відділення плаценти на фантомі; — контроль та оцінювання об'єму крововтрати; 	
	Самостійна робота	<p style="text-align: center;">7 семестр</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація та причини акушерських кровотеч. 2. Види пологового травматизму. 	4
	Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уявлення про анатомічно та клінічно вузький таз. 2. Особливості біомеханізму пологів при вузькому тазі. 3. Поняття про неправильні положення плода. 4. Термін госпіталізації вагітної при неправильних положеннях плода. 	3
	Лекція	<p style="text-align: center;">Тазові передлежання плода. Розгинальні вставлення голівки плода</p> <p>Уявлення про тазові передлежання. Причини. Класифікація. Діагностика. Особливості перебігу та ведення вагітності. Біомеханізм пологів. Ведення пологів. Ручна допомога при суто сідничному та ножному передлежаннях.</p> <p>Види розгинальних передлежань. Причини. Діагностика. Особливості ведення пологів при розгинальних передлежаннях голівки плода. Показання для оперативного розродження.</p>	2
	Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тазові передлежання — поняття, причини. 2. Особливості біомеханізму пологів при розгинальних вставленнях плода. 3. Види асинклітичних вставлень голівки плода. 	3
1	Лекція	<p style="text-align: center;">Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність</p>	2

		<p>Уявлення про гестози. Сучасні теорії виникнення. Класифікація. Ранні гестози. Пізні гестози. Форми, що рідко трапляються. Клінічний перебіг, сучасні методи діагностики. Принципи ведення та лікування гестозів. Показання до переривання вагітності.</p> <p>Особливості надання першої допомоги при тяжких формах гестозів. Показання до передчасного розродження. Профілактика гестозів.</p> <p>Вагітність і серцево-судинна патологія. Гіпертензивні розлади. Захворювання нирок у вагітних. Анемія і вагітність.</p> <p>Інфекційні захворювання (TORCH). Вплив на перебіг вагітності та пологів.</p> <p>Особливості ведення вагітності та пологів у ВІЛ-інфікованих жінок.</p> <p>Ізосерологічна несумісність крові матері та плода за резус-фактором та АВ0- системою. Особливості ведення вагітності та пологів із резус(-)належністю крові. Профілактика.</p>	
2	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уявлення про гестози, сучасні теорії виникнення. 2. Гіпертензивні розлади під час вагітності. 3. Анемія і вагітність. 4. Види та причини ізосерологічної несумісності крові матері та плода. 5. Ведення вагітності та пологів при СНІД. 6. Види аномалій плодового яйця. 7. Маловоддя, багатоводдя. Причини, клінічні прояви, тактика. 	4
	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Багатоплідна вагітність. Акушерські операції</p> <p>Уявлення про багатоплідну вагітність. Однояйцеві та двояйцеві двійнята. Причини. Перебіг вагітності. Ускладнення. Ведення вагітності. Особливості ведення пологів.</p> <p>Уявлення про акушерські операції. Класифікація акушерських операцій. Показання, умови для проведення розроджувальних операцій. Плродоруйнівні операції.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Причини виникнення багатоплідної вагітності. 2. Характеристика однояйцевої та двояйцевої двійні. 	3

	<i>Самостійна робота</i>	<p>3. Термін госпіталізації вагітних у разі багатопліддя.</p> <p>4. Уявлення про акушерські операції.</p> <p>5. Операції, які зберігають вагітність.</p> <p>6. Плродоруйнівні операції.</p> <p style="text-align: center;">Охорона праці в галузі</p> <p>1. Використання нормативно-правової бази для захисту особистості, види відповідальності, види інструктажів з техніки безпеки.</p> <p>2. Заходи боротьби із внутрішньолікарняною інфекцією в лікувально-профілактичних закладах.</p> <p>3. Гігієна праці медичного персоналу.</p> <p>4. Заходи безпеки щодо профілактики зараження медичних працівників вірусними гепатитами В, С і ВІЛ-інфекціями.</p> <p>5. Індивідуальні засоби захисту та інфекційний контроль.</p>	2
1	<i>Практичне заняття</i>	<p style="text-align: center;">Пологові травми</p> <p>Спостерігання за веденням III періоду пологів та раннього післяпологового, накладанням швів при травмах пологових шляхів, проведення контролю крововтрати.</p> <p>У кабінеті доклінічної практики на фантомі відпрацьовують техніку ручного відокремлення плаценти та ручного обстеження порожнини матки, техніку накладання та зняття швів на муляжах.</p> <p style="text-align: center;">Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — активне ведення III періоду пологів на фантомі; — ручне обстеження порожнини матки на фантомі; — проведення епізіотомії, перинеотомії (на фантомі); — огляд шийки матки за допомогою дзеркал (на фантомі); — зашивання розривів шийки матки (на фантомі); — зашивання розривів промежини (на фантомі). 	4
2	<i>Практичне заняття</i>	<p style="text-align: center;">Вузький таз. Неправильні положення плода</p> <p>Проводиться в кабінеті доклінічної практики та жіночій консультації.</p> <p>Ознайомлення з формами вузького таза.</p>	4

		<p>Обстеження вагітних, вимірювання розміру таза й оцінювання їх.</p> <p>Ознайомлення з діагностикою неправильних положень плода, з принципами та методами коригувальної гімнастики.</p> <p>Ознайомлення з особливостями пологів.</p> <p>Відпрацювання біомеханізму пологів при різних формах вузького таза.</p> <p>Проведення клінічної оцінки таза в пологах.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення ознаки Вастена, Цангенмейстера; — вимірювання зовнішніх розмірів таза; — визначення справжньої кон'югати; — вимірювання індексу Соловйова; — діагностика неправильних положень плода. 	
3	Практичне заняття	<p>Тазові передлежання плода.</p> <p>Заняття проводяться в кабінеті доклінічної практики та пологовому будинку. Ознайомлення з діагностикою тазових передлежань плода та з принципами і методами коригувальної гімнастики.</p> <p>Спостереження за веденням пологів у разі тазових передлежань.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — біомеханізм пологів при тазовому передлежанні; 	4
4	Практичне заняття	<p>Розгинальні вставлення голівки плода</p> <p>Відпрацьовування на фантомі біомеханізму пологів при тазових передлежаннях, ручної допомоги при суто сідничних і ножних передлежаннях, класичної ручної допомоги в кабінеті доклінічної практики.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — надання ручної допомоги в разі суто сідничних і ножних передлежань, класичної ручної допомоги (на фантомі); — проведення зовнішнього акушерського обстеження; — проведення піхвового обстеження на фантомі та діагностики розгинальних вставлень 	4
5	Практичне заняття	<p>Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність</p>	4

		<p>Проводиться в жіночій консультації, відділенні патології вагітності та в палаті інтенсивної терапії.</p> <p>Ознайомлення з обсягом обстеження вагітних із гестозами, принципами лікування ранніх і пізніх гестозів.</p> <p>Проведення спостереження і догляду за вагітними та роділлями з есктрагенітальною патологією.</p> <p>Спостерігання за наданням допомоги вагітним із важкими формами пізніх гестозів, заповнюванням листка інтенсивного спостереження.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення білка в сечі; — складання плану ведення вагітної із захворюваннями серцево-судинної системи; — складання плану ведення пологів у роділлі з резус-негативною кров'ю. <p>Багатоплідна вагітність. Акушерські операції</p> <p>Проводиться в жіночій консультації та пологовому будинку.</p> <p>Ознайомлення з методами діагностики багатоплідної вагітності, історіями пологів у разі багатоплідної вагітності.</p> <p>Складання наборів інструментів — у кабінеті доклінічної практики.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — зовнішнє акушерське обстеження; — вислуховування серцебиття плода; — підготовка набору інструментів для штучного аборту; — підготовка набору інструментів для плодоруйнівних операцій. 	4
6	<i>Практичне заняття</i>		

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	<i>Вступ.</i> Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз	8	2	4	2
2	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності	9	2	4	3
3	Пологи, перебіг та ведення	14	2	8	4
4	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання	10	2	4	4
5	Невиношування та переношування вагітності. Аномалії пологової діяльності	10	2	4	4
6	Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологові травми	14	2	8	4
7	Вузький таз. Неправильні положення плода	9	2	4	3
8	Тазові передлежання плода. Розгинальні вставлення голівки плода	13	2	8	3
9	Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність	10	2	4	4
10	Багатоплідна вагітність. Акушерські операції	9	2	4	3
11	Основи охорони праці та охорона праці в акушерстві	2	-	-	2
	Усього	108	20	52	36

5. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
5 семестр		
1	Вступ. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз	2
2	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності	2
3	Пологи, перебіг та ведення	2
4	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання	2
	Всього	8
6 семестр		
1	Невиношування та переношування вагітності. Аномалії пологової діяльності	2
2	Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологові травми	2
3	Вузький таз. Неправильні положення плода	2
	Всього	6
7 семестр		
1	Тазові передлежання плода. Розгинальні вставлення голівки плода	2
2	Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність	2
3	Багатоплідна вагітність. Акушерські операції	2
	Всього	6
	Всього	20

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>5 семестр</i>		
1	<i>Вступ.</i> Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз	4
2	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності	4
	<i>Всього</i>	8
<i>6 семестр</i>		
1	Пологи, перебіг та ведення I та II періодів	4
2	Пологи, перебіг та ведення III періоду	4
3	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання	4
4	Невиношування та переносування вагітності. Аномалії пологової діяльності	4
5	Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період.	4
	<i>Всього</i>	20
<i>7 семестр</i>		
1	Пологові травми	4
2	Вузький таз. Неправильні положення плода	4
3	Тазові передлежання плода.	4
4	Розгинальні вставлення голівки плода	4
5	Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність	4
6	Багатоплідна вагітність. Акушерські операції	4
	<i>Всього</i>	24
	Всього	52

7. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>5 семестр</i>		
1	<i>Вступ.</i> Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз	2
2	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності	3
	<i>Всього</i>	5
<i>6 семестр</i>		
1	Пологи, перебіг та ведення	4
2	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання	4
3	Невиношування та переносування вагітності. Аномалії пологової діяльності	4
	<i>Всього</i>	12
<i>7 семестр</i>		
1	Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологові травми	4
2	Вузький таз. Неправильні положення плода	3
3	Тазові передлежання плода. Розгинальні вставлення голівки плода	3
4	Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність	4
5	Багатоплідна вагітність. Акушерські операції	3
6	Основи охорони праці та охорона праці в акушерстві	2
	<i>Всього</i>	19
	Всього	36

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Підготовка рук до приймання пологів.
2. Вимірювання зовнішніх розмірів таза.
3. Вимірювання індексу Соловйова.
4. Вимірювання діагональної кон'югати на фантомі.
5. Визначення справжньої кон'югати.
6. Вимірювання окружності живота.
7. Вимірювання висоти стояння дна матки.
8. Вислуховування серцебиття плода.
9. Визначення положення, позиції, передлежання плода.
10. Заповнення патронажного листка.
11. Підрахунок і оцінювання переймів.
12. Зовнішнє акушерське обстеження.
13. Вислуховування серцебиття плода.
14. Приймання пологів на фантомі.
15. Ознаки відокремлення посліду.
16. Оцінювання крововтрати у пологах.
17. Огляд посліду на цілість.
18. Проведення первинного туалету новонародженого.
19. Активне ведення III періоду пологів.
20. Огляд пологових шляхів на фантомі.
21. Проведення туалету породіль.
22. Проведення догляду за швами на промежині.
23. Складання набору інструментів для штучного переривання вагітності.
24. Контроль і оцінювання пологової діяльності.
25. Визначення розкриття маткового вічка зовнішніми способами (за контракційним кільцем, за Роговіним).
26. Ручне відділення плаценти на фантомі.
27. Ручне обстеження порожнини матки на фантомі.
28. Проведення епізіотомії, перинеотомії (на фантомі).
29. Зашивання розривів шийки матки (на фантомі).
30. Зашивання розривів промежини (на фантомі).
31. Визначення ознаки Вастена, Цангенмейстера.
32. Діагностика неправильних положень плода.
33. Проведення надання ручної допомоги в разі суто сідничних і ножних передлежань, класичної ручної допомоги (на фантомі).
34. Проведення піхвового дослідження на фантомі та діагностика розгинальних вставлень.
35. Складання плану ведення вагітної із захворюваннями серцево-судинної системи.
36. Складання плану ведення пологів у роділлі із резус-негативною кров'ю.
37. Підготовка набору інструментів для плодоруйнівних операцій.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Гестози вагітних: поняття, класифікація.
2. Гестози першої половини вагітності: клінічна картина, принципи лікування.
3. Гестози другої половини вагітності: класифікація, діагностичні критерії.
4. Преєклампсія легкого та середнього ступеня тяжкості: тактика, принципи лікування.
5. Тяжкі форми пізнього гестозу вагітних: тактика, перша допомога.
6. Профілактика гестозів вагітних.
7. Ведення вагітності та пологів при серцево-судинній патології.
8. Хвороби нирок і вагітність.
9. Ізосерологічна несумісність крові матері та плода за резус-фактором та системою АВ0; особливості ведення вагітності та пологів.
10. Інфекційні захворювання і вагітність (TORCH) — особливості ведення вагітності і пологів.
11. Невиношування вагітності: причини мимовільного абортів, стадії розвитку, профілактика. Тактика.
12. Передчасні пологи, особливості ведення.
13. Переношування вагітності: діагностика, тактика фельдшера, особливості ведення пологів. Ознаки переношування у плода.
14. Передлежання плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
15. Передчасне відшарування плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
16. Аномалії пологової діяльності: класифікація, діагностика, принципи лікування.
17. Вузкий таз: поняття, класифікація, особливості ведення пологів.
18. Пологи при розгинальних вставленнях голівки плода.
19. Тазове передлежання плода: класифікація, діагностика, особливості ведення вагітності та пологів, ускладнення у пологах.
20. Поперечне положення плода: діагностика, ускладнення вагітності та пологів, тактика в разі задоволеного поперечного положення плода.
21. Багатоплідна вагітність: види, діагностика, ускладнення, тактика ведення пологів.
22. Патологія послідового періоду, ведення послідового періоду.
23. Кровотечі в ранній післяпологовий період: причини, перша допомога.
24. Розриви шийки матки, піхви та промежини: причини, діагностика, тактика.
25. Розрив матки: класифікація, причини, клінічна картина загрози розриву матки та розриву матки, що стався. Тактика фельдшера.
26. Післяпологові септичні захворювання: класифікація, причини, клінічна картина, принципи лікування.
27. Акушерські операції: класифікація, показання та умови для виконання розроджувальних операцій.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Будова таза. Розміри таза та їх вимірювання.
2. Діагностика вагітності в ранні терміни.
3. Діагностика вагітності в пізні терміни.
4. Провісники пологів. Пологи: поняття, періоди. Пологові сили.
5. Перебіг і ведення I періоду пологів.
6. Перебіг і ведення II періоду пологів.
7. Перебіг і ведення III періоду пологів.
8. Перебіг і ведення нормального післяпологового періоду.
9. Догляд за породіллею.
10. Гестози вагітних: поняття, класифікація.
11. Гестози першої половини вагітності: клініка, принципи лікування.
12. Гестози другої половини вагітності: клініка, принципи лікування.
13. Тяжкі форми пізнього гестозу: клінічна картина, перша допомога.
14. Невиношування вагітності: причини мимовільного аборту, клінічні стадії, тактика.
15. Передчасні пологи: особливості ведення.
16. Передлежання плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
17. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
18. Вузький таз: поняття, класифікація, діагностика, особливості ведення пологів.
19. Клінічне оцінювання таза під час пологів.
20. Тазове передлежання плода: класифікація, ускладнення під час пологів, особливості ведення вагітності та пологів.
21. Поперечне положення плода: діагностика, ускладнення вагітності та пологів, тактика фельдшера в разі задавненого поперечного положення.
22. Багатоплідна вагітність: діагностика, ускладнення, ведення пологів.
23. Патологія послідового періоду. Ведення послідового періоду.
24. Кровотеча в ранній післяпологовий період: причини, перша допомога.
25. Септичні післяпологові захворювання: класифікація, причини, діагностика, клінічні прояви, профілактика.
26. Акушерські травми: причини, клінічна картина, діагностика, лікування розривів пологових шляхів.
27. Розрив матки: класифікація, причини, клінічна картина загрози розриву матки та розриву, який стався. Тактика фельдшера.

9. Індивідуальні завдання

З метою кращого засвоєння матеріалу з акушерства програмою і навчальним планом спеціальності передбачене виконання індивідуальних завдань:

1. Кожному студенту дано завдання по складанню тез бесіди, лекції по профілактиці ускладнень вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Наприклад:

а) скласти план лекції для пацієнток гінекологічного відділення на тему: «Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом»;

б) підготувати тези лекції з основ охорони праці в акушерстві для середнього медичного персоналу пологового будинку.

2. Серед студентів IV курсів провести конкурс санбюлетнів на тему:

«Профілактика ускладнень вагітності, пологів та післяпологового періоду».

10. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні заняття, самостійна позааудиторна робота. Під час лекцій використовується засоби наочності, зокрема на всі лекційні заняття створені мультимедійні презентації, інтерактивні методи.

Практичні заняття спрямовані на отримання базових знань та відпрацювання алгоритмів виконання практичних навичок на рівні навички. На практичних заняттях студенти опановують уміння спілкуватися з хворими як на прикладах використання елементів рольової та ділової гри, так і безпосередньо при роботі з хворими.

11. Методи контролю

На лекційних заняттях проводиться вибірковий контроль на засвоєння викладеної теми.

На практичних заняттях контроль знань проводиться різними методами: опитування, розв'язування тестових завдань, виконання практичних навичок при роботі в малих групах, та індивідуальне виконання практичної навички. Значне місце при оцінці знань відводиться розв'язуванню ситуаційних задач як типових так і підвищеної складності.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях згідно графіка.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, який включає усні відповіді та розв'язання ситуаційної задачі з виконанням практичної навички.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Акушерство»

Оцінка «5». Студент:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі.

Оцінка «4». -

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але студент зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3». -

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дії фельдшера при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2». -

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого.

13. Методичне забезпечення

1. До всіх лекційних занять підготовлені мультимедійні презентації та методичні розробки лекцій.
2. До кожного практичного заняття підготовлено методичні розробки, інструктивні карти, алгоритми виконання практичних навичок, набір ситуаційних задач різного рівня складності.
3. Для виконання позааудиторної самостійної роботи підготовлені методичні розробки з тестовим матеріалом, задачами, запитаннями для самоконтролю, рекомендованою літературою.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Грищенко В.І., Щербина М.О. Акушерство: підручник. — К.: Медицина, 2009. — 408 с.

Касевич Н.М., Шаповал К.І. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підручник. — К.: Медицина, 2007. — 224 с.

Мороз Л.О. Посібник для практичних занять з акушерства. — К.: Здоров'я, 2006. — 258 с.

Назарова І.В. Невідкладні стани в акушерстві: навч. посіб. — К.: Медицина, 2008. — 104 с.

Назарова І.Б. Медсестринство в акушерстві: підручник. — К.: Медицина, 2008. — 224 с.

Назарова І.Б., Самойленко В.Б. Фізіологічне акушерство: підручник. — К.: Медицина, 2009. — 407 с.

Хміль С.В., Романчук Л.І., Кучма З.М. Акушерство: підручник. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. — 624 с.

Шатило В.Й., Яворський П.В. Практикум з фантомного акушерства. — К.: Медицина, 2010. — 112 с.